

Bezpieczeństwo ekonomiczne

CA1/CA2, Bezpieczeństwo narodowe III rok I⁰, rok akademicki 2022/2023

Środa, 14.40-16.10, s. A.2.24 oraz 16:20-17:50, s. A.2.13

Lp.	Temat	Data
0.	Zajęcia organizacyjne	12.10.2022 r.
	a. Warunki uczestnictwa w zajęciach; b. Warunki zaliczenia przedmiotu. c. Zapisy na casusy odbywają się za pośrednictwem kursów na Wirtualnym Kampusie: - Bezpieczeństwo ekonomiczne – grupa CA1 (r.a. 2022/2023); - Bezpieczeństwo ekonomiczne – grupa CA2 (r.a. 2022/2023). Hasło do kursów: bezpieczeństwo23	
1.	Wprowadzenie do zagadnień bezpieczeństwa ekonomicznego	19.10.2022 r.
	a. Definiowanie pojęcia bezpieczeństwo b. Definiowanie pojęcia bezpieczeństwo ekonomiczne c. Rozumienie bezpieczeństwa ekonomicznego w ujęciu historycznym d. Proces ekonomizacji bezpieczeństwa e. Mierniki bezpieczeństwa ekonomicznego f. Typologia zagrożeń bezpieczeństwa ekonomicznego g. Wpływ globalizacji na bezpieczeństwo ekonomiczne	
	Literatura:	
	- Antczak J., Milczewska D., Rapacki Z., <i>Państwo i jego bezpieczeństwo ekonomiczne. Aspekt teoretyczny i praktyczny</i>, Warszawa 2018, s. 113-136. - Książkowski K. M., <i>Ekonomiczne zagrożenia bezpieczeństwa państw: metody i środki przeciwdziałania</i>, Warszawa 2004, s. 11-54.	
2.	Mechanizmy agresji ekonomicznej. Metody i techniki wojny gospodarczej	26.10.2022 r.
	a. Definiowanie i istota pojęć: - wojna ekonomicznej; - mechanizmy agresji ekonomicznej; b. Stosowanie mechanizmów agresji ekonomicznej w ujęciu historycznym c. Uwarunkowania stosowania mechanizmów agresji ekonomicznej d. Zastosowanie mechanizmu agresji ekonomicznej w czasach współczesnych: - casus wojny handlowej USA-Chiny (1); - casus embarga Rosji na Polskę (1); - casus sankcji UE wobec aneksji Krymu przez Rosję (1); e. Skutki zastosowania mechanizmów agresji ekonomicznej f. Pomiar efektywności stosowania mechanizmów agresji ekonomicznej	

	Literatura:	
	- Bomba A., Kubisiak P. A., <i>Wojna ekonomiczna i jej skutki społeczne</i>, "Zeszyty Naukowe WSOWL" 2012, vol 165, nr 3. - Księżopolski K. M., <i>Ekonomiczne zagrożenia bezpieczeństwa państw</i>, Warszawa 2004, s. 55-60. - Księżopolski K. M., <i>Sankcje ekonomiczne jako narzędzie realizacji polityki zagranicznej państwa</i>, [w:] <i>Poziomy analizy stosunków międzynarodowych</i>, red. E. Haliżak, M. Pietraś, Warszawa 2013. - Księżopolski K. M., <i>Wojny ekonomiczne w stosunkach międzynarodowych</i>, [w:] <i>Spółczesność a wojna we współczesnym łańdźu międzynarodowym</i>, red. M. Bodziany, Wrocław 2013. - Rosińska-Bukowska M., <i>Wpływ sankcji ekonomicznych na handel międzynarodowy – analiza zmian w wymianie handlowej – Unia Europejska–Rosja</i>, „Studia i Prace Wydziału Nauk Ekonomicznych i Zarządzania” 2015, nr 41, t. 1.	
3.	Funkcjonowanie współczesnych rynków finansowych i występujące na nich kryzysy	09.11.2022 r.
	a. Definiowanie i istota pojęć: - rynek finansowy; - kryzys finansowy; b. Charakterystyka funkcjonowania rynków finansowych; c. Kryzysy finansowe w ujęciu historycznym; d. Uwarunkowania powstania kryzysów finansowych; e. Fazy kryzysów finansowych f. Działania państw i instytucji międzynarodowych g. Konsekwencje kryzysów finansowych na: - gospodarkę; - społeczeństwo; - łańdź międzynarodowy	
	Literatura:	
	- Adamczyk M., <i>Współczesny kryzys finansowy – przyczyny i konsekwencje dla gospodarki światowej</i>, "Wyzwania gospodarki globalnej – Prace i Materiały Instytutu Handlu Zagranicznego Uniwersytetu Gdańskiego" 2012, nr 31, s. 14-27. - Bigiel M., Czakowska H., Grzelak A., <i>Kryzys gospodarczy - źródła i propozycje przeciwdziałania</i>, „Roczniki Ekonomiczne Kujawsko-Pomorskiej Szkoły Wyższej w Bydgoszczy” 2012. - Jóźwiakowski P., <i>Kryzys finansowy - przebieg i skutki dla gospodarki</i>, "Zeszyty Naukowe PTE ZG", nr 2, s. 7-15. - Marek S., Wieczorek-Szymańska A., <i>Przyczyny i przewidywane skutki kryzysu finansowego XXI wieku</i>, "Studia i prace wydziału nauk ekonomicznych i zarządzania", nr 21, s. 228-236.	
4.	Omijanie opodatkowania i pranie brudnych pieniędzy jako zagrożenia dla bezpieczeństwa ekonomicznego państwa	16.11.2022 r.
	Segment I. a. Pojęcie i klasyfikacja rajów podatkowych, unikanie i uchylanie się od opodatkowania. Problem podwójnego opodatkowania. b. Czynniki sprzyjające tym zjawiskom c. Kryteria uznania kraju za raj podatkowy d. Sposoby wykorzystania rajów dla zmniejszenia obciążeń podatkowych e. Przeciwdziałanie zagrożeniom - Casus: Panama Papers (1); Segment II. f. Definiowanie zagadnień – „czyste, szare, brudne pieniądze” g. Uwarunkowanie procederu h. Wpływ „prania brudnych pieniędzy” na gospodarkę państwa i. Zwalczanie procederu: mechanizmy; przykłady zastosowań; regulacje prawne; j. Skutki dla państwa	

	Literatura:	
	Segment I. - Abramczyk D., <i>Unikanie i uchylanie się od opodatkowania jako sposoby zarządzania podatkami konsumenta - o zagrożeniach i przeciwdziałaniu</i> , "Finanse i prawo finansowe" 2019, vol. 22, nr 2, s. 8-14. - Iwin-Garżyńska J., <i>Nowe oblicze optymalizacji podatkowej w Polsce</i> , "Finanse, Rynki Finansowe, Ubezpieczenia" 2016, vol. 83, nr 5, s. 98-100. - Pach J., <i>Istota rajów podatkowych w kontekście optymalizacji podatkowej polskich firm</i> , "Prace Komisji Geografii Przemysłu Polskiego Towarzystwa Geograficznego" 2019, vol. 33, nr 2, s. 146-157. - Sikorski M., <i>Przeciwdziałanie wykorzystywaniu rajów podatkowych</i> , "NE" 2017, t. 26. - Szwarowski W., <i>Przestępstwo prania brudnych pieniędzy w ujęciu komparatystycznym. Rozważania porównawczoprawne na tle porządków prawnych wybranych państw europejskich, azjatyckich oraz kontynentu amerykańskiego</i> , „Studenckie Zeszyty Naukowe” 2017, vol. XX, nr 32. Segment II. - Figurska A., <i>Determinanty i skutki prania brudnych pieniędzy w XXI wieku</i> , "Zeszyty Studenckie - Nasze Studia" 2017, nr 8 - Hrynkiewicz M., <i>Pranie brudnych pieniędzy jako przykład przestępstwa gospodarczego</i> , "Ruch Prawniczy, Ekonomiczny i Socjologiczny" 2014, z. 4. - Smolak M., <i>Formy zwalczania procederu prania brudnych pieniędzy</i> , "Przegląd Bezpieczeństwa Wewnętrznego" 2013, nr 9.	
5.	Wymiar surowcowo-energetyczny bezpieczeństwa ekonomicznego państw	23.11.2022 r.
	a. Definiowanie i istota wymiaru surowcowo-energetycznego bezpieczeństwa ekonomicznego; - pojęcia: bezpieczeństwa energetycznego; dywersyfikacja; b. Geopolityka surowców energetycznych; c. Specyfika i przykłady zagrożeń surowcowo-energetycznych dla bezpieczeństwa ekonomicznego państw; d. Formy przeciwdziałania zagrożeniom surowcowo-energetycznych e. Bezpieczeństwo energetyczne Polski - uwarunkowania; - wyzwania i zagrożenia, - metody i instrumenty. f. Co może uratować polską energetykę? (dyskusja wzmocniona o prezentacje) - casus : fotowoltaika (1); - casus : farmy wiatrowe (1); - casus : elektrownie jądrowe (1);	
	Literatura:	
	- Gierlach P., <i>Potencjał bezpieczeństwa surowcowego Polski</i> , [w:] (red.) Ruszel M., Podmiotko S., <i>Bezpieczeństwo energetyczne Polski i Europy. Uwarunkowania - wyzwania – innowacje</i> , Rzeszów 2019, s. 22-31. - Kochanek E., <i>Geopolityka energetyczna współczesnych państw</i> , Szczecin 2016, ss. 17- 28, 29-37, 163-170. - Książkowski K. M., <i>Bezpieczeństwo ekonomiczne</i> , Warszawa 2011, ss. 45-47, 73-83, 143-151. - Siemiątkowski P., <i>Bezpieczeństwo energetyczne jako obszar bezpieczeństwa ekonomicznego państwa</i> , [w:] (red.) Czwołka A., Siemiątkowski P., Tomaszewski P., <i>Bezpieczeństwo energetyczne państwa</i> , Toruń 2018, s. 9-26.	

6.	Nielegalny handel i obrót bronią jako zagrożenie dla bezpieczeństwa ekonomicznego państw	30.11.2022 r.
	a. Broń palna jako towar b. Definiowanie zjawiska handel bronią w ujęciu pozytywnym i negatywnym c. Czynniki sprzyjające kryminalizacji broni palnej d. Źródła pochodzenia broni palnej na czarnym rynku e. Charakterystyka rynków handlu bronią: - rynek legalny (biały); - rynek nielegalny (czarny); f. Zależność: nielegalny handel bronią a dostęp do broni w Polsce i innych państwach UE g. Casus: Stosunek polskich partii politycznych wobec dostępu do broni dla obywateli (2);	
	Literatura:	
	- Chlebowicz P., <i>Nielegalny handel bronią. Studium kryminologiczne</i>, Warszawa 2015, s. 17-69, 113-130, 158-167. - Niewiński L. A., <i>Zakres reglamentacji dostępu do broni palnej jako forma ograniczenia prawa podmiotowego obywatela</i>, "Studia Prawnoustrojowe" 2006, nr 6.	
7.	Kryptowaluty - szansa czy zagrożenie dla bezpieczeństwa ekonomicznego państw	07.12.2022 r.
	a. Definiowanie cyfrowych instrumentów/mechanizmów płatniczych: kryptowaluty; giełda zdecentralizowana; b. Specyfika - cechy charakterystyczne kryptowalut c. Status prawny kryptowalut d. Stosunek wybranych państw względem kryptowalut - Casus: Stanowisko USA, Meksyku i Kanady (1); - Casus: Stanowisko wybranych państw południowo-amerykańskich (1); - Casus: Stanowisko wybranych państw azjatyckich (Chiny-Japonia-Rosja) (1); e. Rodzaje kryptowalut f. Konsekwencje funkcjonowania kryptowalut dla gospodarek państw narodowych g. Polskie prawo względem kryptowalut	
	Literatura:	
	- Marszałek P., <i>Kryptowaluty – pojęcie, cechy, kontrowersje</i>, "Studia BAS" 2019, vol 57, nr 1, s. 107-117. - Bala S., Kopyściański T., Sorokosz W., <i>Kryptowaluty jako elektroniczne instrumenty płatnicze, Aspekty informatyczne, ekonomiczne i prawne</i>, Wrocław 2016, s. 51-60, 75-86, 95-105. - Sobiecki G., <i>Regulowanie kryptowalut w Polsce i na świecie na przykładzie Bitcoina : status prawny i interpretacja ekonomiczna</i>, "Problemy Zarządzania" nr 13/3, s. 148-151.	
8.	Polityka geoeconomiczna państwa	14.12.2022 r.
	a. Definiowanie pojęcia i jego rozumienie – geoeconomia b. Geneza pojęcia c. Powiązania geoeconomii z geopolityką d. Czynniki umożliwiające powstanie geoeconomii e. Współczesna rzeczywistość geoeconomiczna - Unia Europejska; - Stany Zjednoczone; - Chiny; - Rosja.	

	Literatura:	
	- Anioł W., Geoekonomiczne dylematy w polityce współczesnych państw. - Lisiakiewicz R., <i>Geoekonomia w relacjach Polski i Rosji - zarys problematyki</i>, "Nowa Polityka Wschodnia" 2017, nr 1. - Szymanowski R., <i>Geoekonomia strefy euro</i>, "Studia Prawno-Ekonomiczne" 2016, t. CI. - Portal Strategia i Bezpieczeństwo, <i>Na czym polega Geoekonomia? I czemu polska polityka zagraniczna jej potrzebuje?</i>	
9.	Problematyka globalnych dóbr publicznych i wynikających z nich zagrożeń	11.01.2023 r.
	a. Rozważania formalno-definityjne - dobra wspólne ("commons"); b. Geneza postrzegania dóbr publicznych przez myślicieli; c. Cechy charakterystyczne dóbr wspólnych ("commons"); d. Koncepcja globalnych dóbr publicznych: geneza powstania, definicje, cechy, typologia, krytyka; e. Przykłady globalnych dóbr publicznych; f. Koncepcja Garetta Hardina - tragedia wspólnego pastwiska - aspekt teoretyczny g. Próba zastosowania koncepcji Garetta Hardina: - casus: morza i oceany (1) - casus: rzeki w Polsce (1) - casus: przestrzeń kosmiczna (1)	
	Literatura:	
	- Blicharz G., <i>Przełom w zarządzaniu zasobami wspólnymi. Praktyka dobra wspólnego</i>, [w:] (red. Arndt W., Longchamps de Berier F., Szczucki K.,) <i>Dobro wspólne. Teoria i praktyka</i>, Warszawa 2013, s. 211-233. - Bentkowska K., <i>Czym jest tragedia wspólnego pastwiska?</i>, "Gazeta SGH" z dnia 14 stycznia 2021. - Kopiński D., <i>Koncepcja globalnych dóbr publicznych we współczesnych stosunkach międzynarodowych: od teorii do praktyki</i>, "Prace naukowe Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu" 2017, vol 498. - Kopiński D., Polus A., <i>Nędza koncepcji globalnych dóbr publicznych</i>, "Politeja" 2019, nr 3, vol. 60.	
10.	Procesy migracyjne – zagrożenie czy wyzwanie dla bezpieczeństwa ekonomicznego państwa?	18.01.2023 r.
	a. Definicja i istota pojęć: -migracja, imigracja, emigracja, repatriacja, uchodźstwo; b. Uwarunkowania migracji; c. Typologie migracji; d. Procesy migracyjne w perspektywie bezpieczeństwa; e. Wpływ i konsekwencje migracji na bezpieczeństwo ekonomiczne państwa f. Skutki procesów migracyjnych w wymiarze ogólnym	
	Literatura:	
	- Anioł W., <i>Migracje międzynarodowe a bezpieczeństwo europejskie</i>, Warszawa 1992, s. 9-25. - Fihel A., <i>Przyczyny migracji</i>, [w:] (red.) Lesińska M., Okólski M., <i>25 wykładów o migracjach</i>, Warszawa 2018, s. 68-80. - Jaroszewicz A., <i>Migracje i bezpieczeństwo</i>, [w:] (red.) Lesińska M., Okólski M., <i>25 wykładów o migracjach</i>, Warszawa 2018, s. 282-293. - Raczyński R., <i>Wpływ migracji międzynarodowych na bezpieczeństwo wewnętrzne państwa</i>, „Bezpieczeństwo. Teoria i praktyka” 2015, nr 2.	

11.	Działalność organizacji międzynarodowych na rzecz zapewnienia bezpieczeństwa ekonomicznego	25.01.2023 r.
	a. Specyfika i istota działalności organizacji międzynarodowych na rzecz zapewnienia bezpieczeństwa ekonomicznego b. Zakres i treść ich działalności c. Casusy: - Działalność Międzynarodowego Funduszu Walutowego na rzecz zapewnienia bezpieczeństwa ekonomicznego (1); - Działalność Międzynarodowej Organizacji Handlu (1); - Działalność Organizacja Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (1);	
	Literatura:	
	- Książkowski K. M., <i>Bezpieczeństwo ekonomiczne</i>, Warszawa 2011, s. 161-181. - Proczek M., <i>Międzyskładowe organizacje międzynarodowe. Finansowanie działalności – przykład ONZ i MFW</i>, Warszawa 2013, rozdział 5. - Wajda M., <i>Działalność stabilizacyjna Międzynarodowego Funduszu Walutowego w latach 2008-2014</i>, „Studia Ekonomiczne. Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach”, vol. 266.	
12.	Wpływ zagrożenia epidemicznego na bezpieczeństwo ekonomiczne państw Europy	01.02.2023 r.
	a. Zagrożenie epidemiologiczne w państwie - rozumienie, istota, cechy, b. Sytuacja gospodarcza Europy przed wybuchem pandemii Covid-19 c. Wpływ zagrożenia epidemiologicznego na życie społeczne i gospodarcze w czasie stanu epidemii covid-19 w Europie/Polska d. Konsekwencje zagrożenia epidemicznego dla życia społecznego i gospodarki po zniesieniu stanu epidemii covid-19 w Europie/Polsce	
	Literatura:	
	- Czech K., Karpio A., Wielechowski M., Woźniakowski T., i in., <i>Polska gospodarka w początkowym okresie pandemii COVID-19</i> , Warszawa 2020.	
13.	Podsumowanie zajęć: - wystawienie ocen studentom z aktywności oraz prezentowania casusów; - testowe zaliczenie dla studentów, którzy nie wykazywali aktywności na zajęciach i nie zadeklarowali się do wykonania i prezentacji casusów.	